

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul IV. No. 160

Constanța, Duminică 5 Maiu 1896

20 bani număr

O HRAPIRE

Se știe că presa în Dobrogea e supusă unui regim excepțional, fiind justițiabilă înaintea instanțelor ordinare pentru ori-ce atingere ar aduce cuiva.

Cât pentru noi, nu ne-am plâns prea mult de rigorea legii dobrogene fiind-că nu intra în deprinderile noastre a face trafic cu convingerile ce avem despre oamant și lucruri. Ne-având de servit interesele nici unei coterii, de ori-ce natură, ci căutând numai interesul obștesc, n'am fost siliți a ne desdica nici-odata, și în nici o privință.

Pentru aceste motive și deorece suntem aci unicul organ ce poate, e dator, a exercita o priveghere asupra afacerilor publice locale, am fi în drept să cerem d-lor miniștrii și diferitelor autorități mai multa atențiune la cele ce scriem, chiar când rândurile ce putem așterne nu vor fi poleite cu culori obicinuit frapante.

Că ministerele n'au fonduri spre a plăti un abonament la unicul ziar al intereselor generale din tota Dobrogea,— o știm, din răspunsurile primite de la Domenii și Finance; dar aceasta nu scutește pe d-nii Miniștrii a se informa, a lua nota, barem când este vorba de prejudicii aduse direct statului.

De mai multa vreme am denunciat ministerului Domeniilor o hrapire,— numéscă-o specialiștii ori cum, noua ni se pare hoșie curată— a cărei victimă de mai mult timp este statul, iar faptuitorul un fost membru în consiliul județian și primar al Tulcei, avocatul Davidoglu.

Acum, mai recent, în numărul de la 24 Decembrie anul trecut, scrieam „Pentru D-l ministru al Domeniilor” între altele următoarele: „Proprietarul moșiei Duingi, din comuna Caranasuf, și-a apropiat prin unul din aceste mijloce și stăpânește de mai mulți ani o lunca de vre-o 50 hectare, situată la vărsarea paraului Inan-Cisme în ghiol; iar pe parau în sus, la extremitatea merelui, în lungul lotului său No. 20, o veche grădina de legumi, pentru care încasează de 6 ani de-a-rëndul câte 750 lei anual.”

„Când d-nul ministru va binevoi a orându-i o ancheta, suntem gata a o servi cu toate detaliile.....”

Mai clar, mai precis, se poate? Cu toate aceste, până acum, arându-și moșiei Duingi a d-lui Davidoglu, o companie de evrei — că doar nu de geaba d-nul fost ministru Gr Păucescu l'a făcut cu moșie — dețin și exploatează grădina deposedată în favorul statului încă de la anul 1889.

Ajuns'a această denunțare sub vędul d-lui G. Paladi ministrul actual al domeniilor? Notăm trimis'o sub bandă.

Se ție că acest îndrăzneț avocat, dat deja în judecată de administrația Tulcei pentru o altă uzurpare de pământ, are un fost coleg de școlă foarte influent în ministerul domeniilor, care l'a propocpsit și îl inlesnește toate turpitudinile.

Nici că ne putem explica altminterlea neefectul denunțărilor noastre formale și destul de precise.

O simplă verificare, a unui agent domeniial, asupra lotului de 100 hectare No. 20 din Tariverdi, ar dovedi hoșia.

Rugăm pe d-nul Ministru Paladi să ordone această verificare.

Rugăm presa din capitala să ia nota de această denunțare, pe răspunderea noastră. Rugăm pe „Voința Națională,” care adeseori ne-a crezut și reprodus din cele ce am spus, să ne creadă și acum, aducând denunțarea noastră la cunoștința d-lui ministru al Domeniilor, stăruind a se face o cercetare la fața locului. O asigurăm că nu va putea fi desmințită.

Necesitatea unei judecătoriai la Cogelac

Modificând legea judecătoriilor de ocole și reînființând judecătoriile comunale, actualul Ministru de Justiție, d. Eugen Stătescu, a căutat să inlesnească accesul justiției pentru populațiunea rurală. Negreșit că această inlesnire va profita comunelor rurale de peste Dunăre, în care se găsesc elemente cu care să se alcătuiască o judecătorie comună destul de serioasă.

La noi în Dobrogea lucrurile se schimbă. Sunt regiuni întregi în care lipsește elementul românesc, sau e atât de slab reprezentat, că e imposibil a se găsi atât locuitori în comună cu știință de carte românească, câți ar fi necesari spre a compune o judecătorie comună.

În plasa Mangalia d. e., al cărei locuitori sunt în mare majoritate tătari, nu sunt de cât 6 învățători și 4 preoți creștini, inclusiv cel din oraș, și mai nici un primar cu știință de carte românească.

Dar să luăm cea mai mare și mai bogată plasă din Dobrogea, plasa Babadagh. Din 25. comune creștine, din câte se compune această plasă, sunt numai trei locuite de român: Casimcea, Enisala și Zibil, în colo de bulgari, ruși, lipoveni, mahometani și germani, cari nu au învățat și nu știu carte românească de loc, nici chiar preoții de la biserică.

Cu din cine se vor alcătui jurații chemați a judeca după legi infracțiunile și diferendele dintre locuitori?

Reședința acestei judecătoria este situată la extremitatea de Nord a plășei, în orașul Babadagh, depărtată de 65—70 kilometri de ultimele 10 sate ale comunelor Tocsol și Casimcea.

Rugăm pe d-nul ministru al Justiției să bine-voiască a arunca ochii pe o bartă a Dobrogei și va vedea că dreptate avem susținând înființarea unei judecătoriai la Cogelac.

La această judecătorie s'ar putea adăuga legea o permite, pe lângă cele de până acum, comuna Caraharman și Pazarlia din plasa Constanța, Pantelimon și Terzechioi din plasa Hâșova, Județul Constanța, formând ocolul cel mai bine rotunjit, cu seședința în Cogelac, unicul și cel mai natural centru al întregului platon dobrogean.

Aci e reședința de companie și oficiu telegrafo-poștal.

Față cu împrejurarea că judecătoriile comunale nu vor putea ființa în aceste părți, de cât doar lăsate la absoluta chibzuire a ultimului strat de funcționari administrativi, și avându-se în vedere depărtările mari, pe niște locuri în care lipsesc drumurile practicabile și șoselele, accesul Justiției pentru țărani, la care a avisat d-nul ministru, modificând legea, devine foarte anevoie, chiar în partea mai populată și mai cultivată a Dobrogei.

De aceea stăruim a ruga pe d-nul ministru să bine-voiască a înființa judecătoria de pace Cogelac, dăruiind Dobrogei unul din cele 10 posturi noi ce și-a rezervat a înființa, căci e neapărată trebuința în această localitate.

APELE DE MARE

(Urmare)

Aspectul Mării

Dacă pe noi localnicii obișnuiți, nu ne mai impresionează, pentru streinul venit aci nu este tot așa Măreața priveliste a mării influențează chiar asupra sănătății bolnavului și mai cu osebire asupra celor suferinși de nervi. Cine a văzut răsăritul soarelui cum să ridică majestos din mare și nu a ramas încântat de acel măreț tablou ce 'l se prezintă vederii!

Lăsăm cuvântul D-lui Farmacist Volonschi, care în Ziarul Lupta din 9 Septembrie 1894 'și scrie impresiunile ce ile a făcut mărețul tablou al mării.

„Această imensitate de apă ce se confundă cu orizontul limitânduși privirea printr'o dungă albastră ce ni ar dăde că de a lungul ei cerul adună da mâna cu albastrul mării. O privești adânc mișcat ore și zile întregi și nu poți a te satura de a o privi iarăși, iar variațiunile cu capriciurile sale 'ți reprezintă, ascund în sine multe din secretele naturii înaintea cărora rămâim simpli micime; fapturile tale ce nu are mai multă valoare de cât valul mării care abia format se sbuciumă crescând cu impetuozitate și apoi se lovește cu putere de stincă ce 'l curmă viața ca și cum nu ar mai fi fost. Alte valuri îl iaă locul și așa marea se mișcă, trăește, căci ce este viața de cât mișcare?

„Și câte sunt variațiunile ce 'ți prezintă și care se succed nu mai în câte va ore așa că nu o mai recunoști! o vești liniștită ca și când ar fi un lac, iar luciul se albastru abia se încrețește la adăria vântului. E liniște completă, marea doarime, inecul cu inecul încrețiturile devin mai repezi și mai dese. Marea începe a se mișca să vad unde largi care schimbă de o dată tablou. Valuri apar ici și colea, valurile șpumeș, cresc, spume mari albe se imprăștie la suprafața și îl brasdează luciul, marea întră în lerbere Fundul ei nisipos se ridică se amestecă cu valurile impetuoase comunicându-i o culoare verde spălăcită pe când largul mării în depărtare, și păstrează culórea albastră închisă ce bate în negru. Valurile vin unul după altul furioșe, o mișcare violentă se produce în totă masa sa, un șgomot în care mugetul de sbucium domină, da totul un aspect impunător, iar ție o impresiune măreață iar când valurile impetuoșe vin de se sparg în stâncile còstei se transform în jocuri de apă și dispar sub iluziunea unor fântâni luminóșe“.

Va urma

„UNIREA“

Societatea generală de asigurare mutuală în București a adresat Societărilor următórea circulară, asupra căreia atragem atențiunea deosebită a abonaților noștri:

Domnule,

Vedând necesitatea ce aă toți proprietarii și arendași de moși din țera, de a asigura contra pagubelor de grindină, în fie-care an, și pentru a nu mai fi speculați de societățile comerciale, cari nu aă în vedere de cât beneficiul

acționarilor, Societatea „Unirea“, ca societate mutuală formată din asociațiunea asiguraților, și în baza bine-voluntarii concurs ce a primit anul trecut de la d-nii proprietari și arendași, va face și anul acesta asigurări contra pagubelor de grindină.

Basându-se pe concursul ce d-vóstră ați bine-volit a ne da anul trecut, sperăm că și anul acesta vești da preferința societății noastre, care asigură cu un preț mult mai scăzut de cât celelalte societăți. Dar deosebit de premiile mai mici ce percepe societatea, și pe cari trebuie sa le aibă în vedere ori-ce agricultor, sperăm că vești ținea seamă de lichidările ce a făcut daunaților săi cari aă fost mulțumiți de despăgubirile ce li s'a dat, căci cu nici unul din d-lor n'a rămas în vre-o neînțelegere, cu tóte pagubele cele mari ce am plătit anul trecut.

Vă salutăm cu simță

Direcțiunea Societății „UNIREA“

Agent pentru Constanța P. Grigorescu

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

de
PETRE GRIGORESCU
Silvicultor

(Urmare)

21

Dacă se pòte tãgãdui această satisfacție măcar pentru o parte din populațiune, — dacă se pòte dice Ciucuroveanului sau Taițeanului: de și arbori cad pe casa ta, însă, fiind că o regiună óre-care din știința silvică m'e oprește; sau mai bine dis, fiind-cã agenții mei aă șerintit'o până acuma, d-ta să faci bine să te duci în viitor cale de 60 — 100 kilometre, să-ți cumperi restul lemnelor trebuítóre, cu ocazia din Galatz, căci repet și aci, în totă Dobrogea, nici la sate nici la orașe, nu sunt depozite de lemne, — atunci menție-se metoda parchetelor anuale, prin vëndarea lor către antreprenori. De sigur că în așa cas am salvat știința de tóte pericolele ce o amenință în Dobrogea. Dar eă cred că resónele locale, ce s'ar opune la aceasta, s'unt mult mai puternice de cât acele de domen pur silvic și financiar, și de aceia inclin spre cealaltă probabilitate, că adică: de cât a se simți lipsa de o categorie de material, mai posibil este că se vor scóte în vândare porțiuni atât de mari, că lemnul de foc nu va mai valora mai nimica, dacă e vorba ca parchetele să fie exploatate după cum ar trebui, adică arboretul să fie ras din fața pãmântului, după cum prescrie regiunul crângului.

Apoi această gospodărie cum s'ar numi?

Resumăm; *exploatarea în parchete anuale pentru lemnele de construcții e imposibilă, căci, sau nu satisface interesele generale sau e prea păgubitoare chiar în cazul de întreprindere pricută.*

Ceea ce nu îngreuiat și îngreuiadă soluțiunea cestiunii pădurilor locale mai mult, sunt lemnele de foc. Am dat soluțiunea noastră pentru acest material și n'avem a ne mai îngriji de aceasta în cele ce urmează. E vorba cum s'ar putea pune mai la înd. mână lemnele de lucru?

V. urma

INFORMAȚIUNI

În Constanța și Cerna-Voda se vor construi anul acesta două cazărmi al căror cost după devise se urcă la 700,000 lei.—Afară de miliția actuală vor veni în Constanța o companie de marinari, un batalion de vânători și 2 baterii de artilerie, iar în Cerna-Voda un batalion de vânători.

În capul serviciului de navigație atașat pe lângă direcția drumurilor de fer s'a numit ca director d-l inginer Cotescu, iar ca sub director d-l maior de marină Coandă.

D-l Mircea Petrescu fost magistrat șef d-lui Marin Petrescu deputat, fost inspector al Domeniilor, cunoscut do-brogenilor de când s'a dirimat reglementele domeniiale, a fost numit primar al orașului Tulcea.

D. Prefect al Constanței însoțit de d-l inginer al Județului D. Bănescu, a vizitat mai zilele trecute localitatea de unde s'a proiectat aducerea apei în oraș.

Ziarul „Gezeta“ din București se ocupă adeseori de orașul nostru. În numărul dela 3 curent ea are un important articol privitor la cartierul românesc proiectat a se înființa în acest oraș. Mulțumim confratelui bucureștian de concursul ce ne dă în salvarea acestui cestiuni.

La 2 Maiu a fost în orașul nostru d-nul Sichlean secretarul ministerului de culte și d-l Ștefan Ioan inspector școlar. D-nul Sichlean a cerut revizorului școlar o listă de elevii clasei a 4-a primară, care s'a găsit peste suficiență spre a se umplea prima clasă gimnazială, hotărâtă a se înființa chiar

la 1-iu Septembrie anul curent. Putem a sigura pe onor. Minister că numărul elevilor trece mult peste sută, dacă se consideră Județul și elevii toți.

Cu ocaziunea votării bugetului comunal s'a făcut o regretabilă scăpare din vedere în distribuirea salariilor la preoții bisericii catedrale, neobservându-se că preotul Ștefanof îi revine un salariu mai mare decât șeful parohiei și diaconul bisericii.

De sigur aceasta eroră se va rectifica în bugetul anului viitor.

În ședința de la 3 Maiu a cons. comunal s'a respins cererea D-lui Al. Christea de a construi o magazie de scânduri, în cartierul magaziiilor.

S'a decis a se cere certificate de lucrări efectuate de la ofertanți pentru zugrăvirea interiorului primăriei, lucrare de 7—8000 lei.

S'a ținut licitație pentru arendarea moșiei comunei adjudecându-se provisoriu asupra d-lui Bohor Seni cu prețul de 5500 lei anual.

N'a fost de cât doi concurenți.

Am mai insis at și altă-dată că ar fi bine să se dea o publicitate mai mare licitațiilor de la Primărie și județ, cum fac toate autoritățile, diarul oficial, pe care nu'l citește decât speculanții, nefiind suficient spre a garanta o concurență serioasă, leală.

Furturi pe drum, și înșelăciuni negustorești

Adese-ori negustorii locali se plâng de lipsuri de marfă și înșelăciuni;

Mai zilele trecute unul dintre băcanii noștri ne-a arătat a rătă de cașcaval șvaitzer, din care s'a tăiat pe drumul făcut cu vaporel 2 kilograme cașcaval prin scoterea și repunerea do-gelor la loc, cauzând omului o pagubă prin mucegaire împrejur a cel puțin alte 3-4 kilograme.

Un alt negustor, d-l G. Rondos, a comandat la Azuga mai multe sticle de mărimi diverse, pe care sa fi încredințată firma sa. — Sticlele n'au venit după mărimile comandate iar marca de pe stică s'a spălat la prima udare a lor.

Unul al treilea i'a lipsit vr'o 6 litri de spirt din tr'un vas trimes de firma D. M. Bragadir, valoare de 10 lei cu accis cu tot. Cine l'a sustras: gările sau oamenii fabricii? D-l Bragadir a trimes cel puțin 1000 de vase numai în județul Constanța în timpul din urmă. E un condei bun pentru oamenii d-sale, dacă e vina acolo îl rugăm să ia notă și să cerceteze.

Alaltaeri la ora 6 30 dimineața a plecat d-nul prefect T. Quintescu iar la ora 2 30 p. m. d-nul primar M. Kelciu, spre a asista la serviciul divin ce se va oficia astăzi la Florica în memoria marelui bărbat de stat I. C. Brătianu.

Alaltaeri noptea niște făcători de rele sau introdus în prăvălia D-lui Parusi de pe strada Mangaliel; furând o lădiță în care era o sumă de 600 lei cu care comerciantul trebuia să cumpere a doua țigă de la Regie. Furii n-au fost prinși până acum. Ce făc agentii pașei de noptea?

Asupra celor ce am scris privitor la închiderea grădinii unei case din cartierul așa numit englezesc, d-l Traian Mihălescu, inginer la C. F. R. ne a explicat că avea aprobarea autorității superioare, hotărâtă a transforma fațadele tuturor caselor spre strada Carol, ceea ce urma a se face în doi, trei ani.

Aflăm acum că Direcția generală neabrobând acest plan, a dat ordin a se desființa zăplazul și a se reface la loc ulucele, cum era mai înainte.

Eri a avut loc cununia civilă a d-lui Ovidiu D. Cratero inginer silvic, cu gentila d-șoră Maria A. Pătescu.

Felicitările noastre tinerei perechi.

D. Nică G. Dinișorean, arhitect comunal, s'a stabilit în orașul nostru în casele de lângă Hotel Central. Se angajază cu faceri de proiecte de construcții cât și cu executarea lor.

Un tânăr voină a se stabili în acest oraș, dorește a ocupa un post ca contabil, vânzător sau magasiener în o casă de comerț.

Vorbește, limba Germană, Francesă, Greacă și Română. Pretențiuni modeste.

A se adresa la C. P. Librăria Nicolăescu Constanța.

Jalmicii: Maria S. Bellu soție; Ion și Stanca Biebea socri; Traian, Remus și Vasile S. Bellu fi; Otilia, Maria, Anrilia, Emilia, Lucreția și Eufrosina fiice; Paroschiva, Maria și Susana surori; Matei și Vasile, gineri; Reveica și Eufrosina, cumnate; Ion Gavit, Vasile Vlasie, Gh. Tocitu, Ion Popa, Zaharia Eremia, Ștefan, Nicu, Vaspașian și Iulian cumnați; au profunđa durere, a vă anunța pierderea prea scumpului lor:

STOICA BELLU

Decedat la 3 Mai în etate de 49 ani. Celebrarea funebă va avea loc astăzi la ora 3 p. m. în biserica din Caramurat.

Stefan H Macry

Avocat

Licențiat în drept și fost Magistat la Tribunalul Braila stabilindu-se în orașul Constanța strada Romană casele D-lui Pavel Stoenescu lângă Fotografia D-lui Degen să însarcinează cu afacerea proceselor civile și corecționale înaintea tuturilor Instanțelor din Dobrogea și din Țară, asemenea cu orice act ne notariat, și cu împrumuturi la creditele urbane și Rurale din București.

Orele de consultații de la 7-10 a. m. și de la 3-6 p. m.

ANUNCIU

Moră universală de casă, brevetată și premiată la mai multe expoziții.

Construită după principiu morilor de apă în diferite mărimi, se pune în acțiune prin mână, manej, sau ori-ce motor. Are un mers ușor și o durabilitate extra-ordinară practicabilă la ori și ce gospodărie, ocupând foarte puțin spațiu.

Prețul foarte avantajos în comparație cu foloșele ce aduce.

Această moră se poate vedea funcționând în toate zilele la Fabrica de Bere Iulius Gruber.

Asemenea se poate vedea, funcționând și o mașină de tocat pae, construcțiunea cea mai nouă și perfecționată.

Restaurantul Capato bine cunoscut publicului local și atât de apreciat de toți vizitatorii băilor de mare, s'a mutat în localul și grădina după strada Ovidiu, în apropiere de piața centrală Independenței. Grădina are acces direct la halta Thetis, iar pavilionul dominază într-o priveliște a semicercului portului.

Restaurantul și Grădina to Maiu vor fi din nou aranjate

Bucătărie Franceză

Sub conducerea d-lui Step. Maieștru de bucatarie

LEGATORIE DE CĂRȚI

Subscrisul aduc la cunoștința onor. publică că am înființat pe lângă atelierul meu de tipografie și un atelier de legătorie special, angajându-mă a legă:

Cărți, reviste, note de piano, a încadra rame și în fine tot ce atinge de această branșă

D. Nicolaescu.

„UNIREA“

Societate generală de Asigurare Mutuală DIN BUCUREȘTI

Autorizată prin înaltul Decret Românesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri de la 27 Iunie 1877. *Monitorul oficial* No. 150 din 6 Iulie 1878

Această societate de proprietate asigură contra incendiului, imobile, ire construite de zăd, paianță sau gard, în acoperișul lor cu tînchea, olane, șindriță, trestie etc. Plata asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât celelalte societăți cari fac o speculă din premiile asiguraților.

Deosbît de aceste clădiri societatea mai asigură contra incendiului. Mobile, Mărfuri, Produse, Pae și Nătreje în Șire, Stoguri, clăi pe câmp liber și în magazii

Societatea „Unirea“ mai face asigurări asupra „Vieței“ în toate combinațiunile uzitate și anume:

- Asociațiuni mutuale de supra-veșuire.
- Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat și cu participare de 85 la sută.
- Contra-asigurări cu 8 la sută dobândă și fără dăbândă.
- Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- Asigurări temporale și
- Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindină“, precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări și corpuri din vase, toate aceste asigurări „Unirea“ le face cu precuiri reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București la Direcțiunea generală strada Dămnei No. 2, iar în districte la agențiile respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de asigurare „Unirea“ mutuală

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„ROMANA“

44 — Piața Independenței — 46

DIMITRIE NICOLAESCU
CONSTANȚA

44 — Piața Independenței — 46

LIBRARIA

Asortată cu toate articolele de librărie; precum:
Papeterie cărți școlare și de științe, diferite Romane în limba

ROMÂNĂ ȘI FRANCESĂ

Albume pentru fotografii, poezii și port-notițe de piele fină.

Mare colecțiune de tablouri, cornize de lemn sculptate și aurite pentru fotografii și tablouri.

JUCARII ȘI PĂPUȘI PENTRU COPII

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Fiind asortată cu diferite litere tăetura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrări precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulări, etichete. Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă și de doliu.

Depozit de tot felul de imprimate și registre necesare Domnilor perceptori, Onor. primari, Epitropiilor de biserică.

LEGĂTORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompt și precurile cât se poate de moderate